

1

Într-o seară, târziu, la sfârșitul lui martie, a luat arma cu țeavă dublă, s-a dus întins în pădure, i-a pus-o la tâmplă și a apăsat pe trăgaci.

Acesta este șirul de întâmplări despre cum am ajuns acolo.

Pac, pac, pac!

E începutul lui martie în Björnstad și încă nu s-a întâmplat nimic. E vineri și toată lumea așteaptă. Măine, echipa de hochei a orașului, categoria juniori, joacă în semifinala Campionatului Național. Ce importanță are asta? În multe alte locuri, niciuna, firește. Doar că Björnstad nu-i ca multe alte locuri.

Pac! Pac! Pac, pac, pac!

Orașul se trezește devreme, ca în fiecare zi – orașele mici trebuie să se scoale devreme dacă vor să ajungă departe. Șirurile de mașini din parcarea fabricii sunt deja acoperite de zăpadă. Tăcuți, cu ochii pe jumătate deschiși și mințile pe jumătate închise, oamenii stau la coadă să-și confirme existența validând o cartelă într-un sistem electronic de pontaj. Își scutură zăpada de pe cizme, cu priviri de pilot automat și voci de mesagerie telefonică, așteptând ca drogul preferat, cofeina, zahărul sau nicotina, să-și facă efectul și să-i ajute să funcționeze, măcar cât de cât, până la prima pauză de cafea.

Scandalul

Navetiștii se pregătesc să pornească pe șosea spre orașele mai mari, de dincolo de pădure. Mănuși furioase lovesc radiatoarele, iar înjurăturile sunt dintr-acelea rostite doar la beție, pe patul de moarte sau când ești nevoit să te urci într-un Peugeot prea rece prea devreme dimineața.

Dacă ascultă cu atenție, pot auzi undeva, în depărtare: Pac, pac, pac! Pac! Pac!

În camera ei, Maya se trezește. Pereții sunt acoperiți cu schițe în creion și bilete de la concerte în orașe aflate departe de aici. Nu atât de multe concerte câte și-ar fi dorit ea să vadă, dar cu mult mai multe decât i-au dat voie părinții, de fapt. Mai zăbovește o vreme în pat, în pijama, cântând la chitară. Iubește tot ce-i legat de chitară. Greutatea instrumentului pe trupul ei, felul în care lemnul răspunde când îl bate ușor cu vârfurile degetelor, coardele care îi taie pielea înainte ca mâinile să fi apucat să se trezească. Tonurile simple, acordurile moi, totul e un joc minunat. Are cincisprezece ani și a apucat să iubească de multe ori, dar chitara va rămâne pentru totdeauna prima ei dragoste. A ajutat-o să supraviețuiască în orașul ăsta, în pădure, să îndure viața de fiică a directorului tehnic al unui club de hochei.

Urăște hocheiul, dar înțelege pasiunea lui taică-su pentru el – sportul e și el un instrument, diferit de al ei. Mama îi șoptește adesea: „Să n-ai încredere în oamenii care nu iubesc ceva la nebunie!”

Mama iubește un om care iubește un oraș care iubește hocheiul. Hocheiul e rege în orașul lor și multe poți să

zici despre oamenii din Björnstad, dar nu că n-ar fi de nădejde. Știi la ce să te aștepți când locuiești aici. Zi de zi, zi de zi.

Pac!

Björnstad nu-i în apropierea a nimic. Locul arată ciudat până și pe hartă. „Ca și cum un uriaș beat a încercat să-și scrie numele pișându-se în zăpadă“, ar zice unii. „Ca și cum omul și natura se luptă să-și ia locul unul altuia“, ar zice alții, mai cumpătați. În orice caz, orașul pierde. A trecut ceva vreme de când n-a mai câștigat nimic. Slujbele sunt tot mai puține, așa că, an de an, și oamenii se împuținează, iar pădurea înghite câte o casă părăsită, sau două, în fiecare sezon. Pe vremea când orașul încă mai avea cu ce să se laude, primăria pusese un panou la intrare, cu un slogan dintr-acelea care erau la modă atunci: „Bun venit în Björnstad! Noi vrem puțin mai mult!“ Vântului și zăpezii le-a luat vreo doi ani să șteargă „mai mult“ de pe panou. Uneori, parcă orașul întreg e un experiment filozofic: dacă o așezare e înghițită de pădure, dar nimeni nu bagă de seamă, are vreo importanță?

Pentru a răspunde la întrebarea asta, trebuie să mergi câteva sute de metri spre lac. Clădirea nu arată cine știe ce, dar e un patinoar. A fost construit, acum patru generații, de muncitorii de la fabrică, bărbați care lucrau șase zile pe săptămână și aveau nevoie de ceva cu care să-și umple duminicile. Și, din tată în fiu, toată dragostea pe care orașul e în stare s-o dezghețe este pentru jocul ăsta, se pare: ring și mantinelă, linii roșii și albastre, crose

Scandalul

și pucuri, determinarea și forța trupurilor tinere care se avântă cu toată viteza spre colțurile terenului. Arena e încă plină la sfârșit de săptămână, deși performanțele clubului au scăzut direct proporțional cu economia orașului. Sau poate că tocmai de-asta țin cu dinții, poate că toată lumea speră că se întoarce norocul clubului și atunci ridică după el tot orașul.

Locuri precum Björnstad trebuie să-și pună speranțele în tineri, pentru că ei sunt singurii care nu-și amintesc că era mai bine înainte. Iar asta poate fi o adevărată binecuvântare. Așa că și-au antrenat echipa de juniori întocmai după principiile pe care generațiile dinainte și-au construit comunitatea: „Muncește din greu, încasează loviturile cu fruntea sus, nu te plânge, ține-ți fleanca și arată-le nemernicilor din orașele mari de unde vii!”

Nu prea e nimic altceva demn de atenție în orașul ăsta. Dar toți cei care au fost vreodată în Björnstad știu că, aici, hocheiul e rege.

Pac!

Amat împlinește în curând șaisprezece ani. Camera lui e atât de mică, încât, dacă ar fi fost într-un apartament mai spațios, dintr-un cartier mai înstărit, într-un oraș mai mare, ar fi putut fi luată drept debara. Tapetul e acoperit aproape în întregime de afișe cu jucători din Liga Națională de Hochei, cu două excepții. O poză cu el de când avea șapte ani, cu mânuși prea mari și casca lăsată pe frunte, cel mai mic dintre toți băieții de pe gheață. Cea-laltă e o bucată de hârtie pe care maică-sa a scris pasaje

dintr-o rugăciune. Când l-a născut pe Amat, a zăcut cu el la piept pe un pat îngust, într-un mic spital, la celălalt capăt al Pământului. Doar ei doi, singuri pe lume. O soră medicală i-a șoptit mamei la ureche rugăciunea asta – se spune că Maica Tereza a scris-o pe peretele de la căpătâiul patului ei – și a sperat c-o s-o ajute și pe femeia singură cu un copil, să-i dea putere și speranță. Șaisprezece ani mai târziu, rugăciunea e la căpătâiul fiului ei. Cuvintele nu sunt întocmai, căci mama le-a scris, cândva, așa cum și le-a amintit:

„Cel ce-i cinstit de alții-i mințit. Fii întotdeauna cinstit!

Cel ce-i bun, de rău alții-l vorbesc. Fii întotdeauna bun!

Tot binele ce azi îl faci mâine-i uitat. Fă întotdeauna bine!“

Amat doarme întotdeauna cu patinele lângă pat. „Trebuie c-a avut parte de-o naștere strașnică biata maică-ta când ai ieșit tu așa, cu patinele-n picioare!“ obișnuiește să glumească bătrânul administrator al patinoarului. I-a zis băiatului că le poate lăsa într-un dulap din vestiar, dar Amat preferă să le care până acasă și înapoi zi de zi. Vrea să le știe aproape.

A fost întotdeauna cel mai scund din echipă, n-a fost niciodată musculos precum ceilalți, iar pasele lui n-au fost niciodată puternice. Dar nimeni din oraș nu-l poate prinde. Nimeni, din nicio echipă cu care au jucat vreodată, n-a fost mai iute decât el. Nu-și dă seama de ce e așa. Bănuiește că-i la fel ca atunci când unii se uită la o vioară

Scandalul

și văd o grămadă de lemn și cuie, iar alții aud muzică. Patinele nu l-au stânenit niciodată, e ca și cum ar fi parte din trupul lui. Dimpotrivă, când și le scoate și își pune pantofi obișnuiți, se simte ca un marinar pe uscat.

Ultimele rânduri pe care maică-sa le-a scris pe hârtia țintuită de perete zic așa:

„Tot ce clădești, alții pot dărâma. Clădește întotdeauna! Căci, până la urmă, totu-i între tine și Dumnezeu, nu între tine și alții!“

Iar dedesubt, cu scrisul de mână hotărât al unui copil de școală primară, e scrijelit cu creionul roșu:

EI ZIC CĂ SÂNT PEA MIC SĂ JOC. FI 1 JUCĂTOR
MARE!

Pac!

Cândva, echipa de seniori a Clubului de Hochei Björnstad era pe locul doi în clasamentul național. Asta însă se întâmpla acum două decenii și trei divizii. Dar mâine, Björnstadul își va măsura din nou forțele cu cei mai buni. Așadar, cât de important poate fi un meci de juniori? Cât de mult să-i pese unui oraș de o semifinală jucată de adolescenți, într-un campionat pentru tineret? Nu prea mult, firește. Asta dacă n-ar fi existat un anume punct pe hartă numit Björnstad.

La câteva sute de metri la sud de indicatoarele stradale se întinde „Colina“, un mic cartier de vile luxoase,

cu vedere spre lac. Cei care locuiesc acolo sunt proprietari de supermarketuri, directori de fabrici sau fac naveta în orașe mai mari, unde colegii lor îi întrebă la petrecerile companiei: „Björnstad? Cum poți să trăiești așa, în fundul pădurii?” La care ei răspund ceva despre pescuit, apropierea de natură, dar, de fapt, în ziua de azi, toată lumea se întrebă dacă chiar se mai poate trăi *așa*. Dacă se mai poate trăi aici. Se întrebă dacă mai e ceva pentru care să merite să rămână, în afară de valoarea caselor, care pare să scadă deodată cu temperatura.

Și-atunci îi trezește un „pac!”. Și zâmbesc.

De mai bine de zece ani, vecinii s-au obișnuit cu zgomotul din grădina familiei Erdahl: pac, pac, pac, pac, pac! Pe urmă o scurtă pauză, în care Kevin își adună pucurile. Apoi iar: pac, pac, pac, pac, pac! Avea doi ani și jumătate când a mers cu patinele pentru prima oară, trei când a primit prima crosă. La patru ani era mai bun decât cei de cinci, iar la cinci ani era mai bun decât cei de șapte. În iarna în care a împlinit șapte ani i-a degerat fața atât de rău, că, dacă stai aproape de el, poți să-i vezi petele mici și albe de pe pomeți. Într-o după-amiază a jucat primul lui meci de serie și, în secundele de dinaintea finalului, a ratat golul la o lovitură liberă. Puștii din Björnstad au câștigat cu 12-0, toate golurile au fost marcate de Kevin, dar băiatul a fost de neconsolat. Seara târziu, părinții și-au dat seama că Kevin nu era în pat. Până la miezul nopții, jumătate din oraș plecase să-l caute prin pădure. În Björnstad nu se joacă nimeni de-a v-ați ascunselea – unui copil nu-i trebuie mult să fie înghițit de întuneric și un corp mititel îngheață rapid la temperaturi de minus treizeci de grade. Abia spre dimineață l-a zărit cineva, nu în pădure, printre copaci, ci jos, pe lacul înghețat. Cărase până acolo o poartă și cinci pucuri, precum și toate lanternele pe care

le găsisse prin casă și încercase, ore în șir, să înscrie exact din unghiul din care ratase ultimul gol în meci. Plângea în hohote când l-au luat acasă. Petele albe i-au rămas pe obraji pentru totdeauna. Avea șapte ani, dar toată lumea a înțeles atunci că are ursul în el. Iar cu ursul nu te pui!

Părinții i-au făcut, pe cheltuiala lor, un mic patinoar în grădină. Kevin a săpat singur groapa, dimineți la rînd. În fiecare vară, vecinii scot grămezi de pucuri din straturile cu flori. Generații întregi o să tot găsească resturi de cauciuc vulcanizat în grădinile din jur.

An după an au ascultat cum trupul băiatului crește, cum loviturile de crosă devin tot mai puternice și tot mai rapide. Acum are șaptesprezece ani și e un jucător de hochei de un talent nemaiîntâlnit în oraș de pe vremea când aveau echipă în divizia întâi, cu mult înainte să se nască Kevin. Are constituție de hocheist – mâinile, capul, inima. Dar mai ales privirea. Ce vede el pe gheață pare că se mișcă mult mai încet decât ce văd toți ceilalți. În hochei poți să înveți multe, dar cu privirea asta ori te naști, ori n-ai niciodată parte de ea. „A, Kevin? Băiatu-i dintr-ăia adevărați!“ obișnuiește să spună Peter Andersson, directorul tehnic al clubului. Iar el chiar știe ce vorbește. Singurul din Björnstad care a fost vreodată la fel de bun precum Kevin a fost Peter însuși. A ajuns tocmai în Canada, în Liga Națională de Hochei, și și-a măsurat forțele cu cei mai buni jucători din lume.

Kevin știe ce se așteaptă de la el, toată lumea i-a zis-o din clipa când a fost în stare să se ridice cu patinele în picioare. Totul! Totul se așteaptă de la el! Așa că, în fiecare dimineață, în timp ce colegii lui de școală încă dorm duși

sub plăpumi calde, Kevin mai întâi aleargă o tură prin pădure, pe pista de jogging, apoi se duce pe patinoarul din grădină și începe: pac, pac, pac, pac, pac! Adună pucurile. Pac, pac, pac, pac, pac! Adună pucurile. Se antrenează cu echipa de juniori în fiecare după-amiază, pe urmă cu cea de seniori, apoi se duce la sala de forță, aleargă din nou prin pădure și, în cele din urmă, mai petrece încă o oră aici, pe patinoarul din grădină, sub lumina reflectoarelor special montate pe acoperișul vilei.

Pac, pac, pac, pac, pac! Atât îți cere sportul ăsta – totul!

Kevin a primit tot felul de oferte să se transfere la cluburi din orașe mai mari, să se mute la un liceu sportiv de hochei, dar le-a refuzat pe toate. E băiat de Björnstad, la fel ca taică-su. Poate că asta nu înseamnă nimic în alte părți, dar aici înseamnă ceva.

Așadar, cât de mult să însemne o semifinală dintr-un campionat de tineret? Păi, dacă ar ajunge cea mai bună echipă de juniori din țară, le-ar reaminti tuturor de existența locului ăstuia. Politicienii din regiune ar investi, poate, să facă un liceu sportiv cu profil de hochei în Björnstad, și nu în Hed, cum au de gând. Cei mai talentați jucători din partea asta de țară s-ar muta aici și nu în marile orașe. Și, astfel, s-ar ajunge, în timp, la o echipă de seniori în divizia întâi, în care toți jucătorii ar fi produse ale școlii locale din Björnstad. Ceea ce ar atrage marii sponsori și ar convinge prefectura să construiască un patinoar nou și să lărgască drumurile care duc în oraș. Poate le-ar face chiar și centrul de conferințe și mallul despre care se vorbește de

ani de zile. Și așa ar apărea firme noi, s-ar crea mai multe slujbe și oamenii ar începe să se gândească să-și renoveze casele, în loc să le vândă. Înseamnă mult pentru economia orașului. Pentru mândria locală. Pentru supraviețuire.

Înseamnă atât de mult, încât din noaptea în care i-au degerat obrazii de frig și până azi, un băiat de șaptesprezece ani lovește puc după puc, cu greutatea unei întregi comunități pe umeri.

Înseamnă tot.

„Groapa“ se întinde la celălalt capăt al Björnstadului, la nord de indicatoarele stradale. Iar între Groapa și Colina se află centrul orașului – câteva șiruri de case identice și vile mici. Clasa de mijloc, în scală ușor descrescătoare.

În Groapa sunt numai blocuri de chiriași, construite cât mai departe cu puțință de Colina. La început, cele două erau doar niște denumiri geografice lipsite de imaginație, căci Groapa se întinde mai jos decât centrul orașului și se termină în cariera de pietriș, iar Colina se întinde pe dealul din fața lacului. Dar, când veniturile oamenilor s-au împărțit și ele ca atare, denumirile au ajuns să însemne și diferența de clasă socială. Până și copiii înțeleg că, cu cât locuiești mai departe de Groapa, cu atât mai bine o să-ți fie în viață.

Fatima locuiește într-un apartament cu două camere în fundul Gropii. Își trage fiul din pat cu o hotărâre blândă. Băiatul își ia patinele și, în scurt timp, sunt în autobuz. Sunt singurii pasageri. Nu vorbesc. Amat și-a perfecționat un sistem propriu de a-și deplasa trupul fără ca mintea să

fie nevoită să se trezească. „Mumia“ îi zice Fatima drăgăstos. Ajunși la patinoar, Fatima își pune uniforma de femeie de serviciu. Amat încearcă să o ajute să adune gunoiul din tribună, dar Fatima îl ceartă și-l trimite să-l caute pe administrator. Băiatul își face griji pentru spatele maică-sii. Mama își face griji să nu cumva să-l vadă alți copii cu ea și să-l necăjească. Sunt singuri pe lume, doar ei doi, de când se știe Amat. Când era mic, aduna sticle goale din tribună la sfârșitul lunii, ca să ia garanția pe ele. Uneori mai face asta și acum.

Îl ajută pe administrator în fiecare zi – descurie ușile, verifică tuburile cu neon, aranjează pucurile, manevrează mașina de șlefuit gheața, pregătește sala pentru o nouă zi. Mai întâi vin patinatorii artistici, la ore imposibile. Apoi sosesc echipele de hochei, una după alta, în ordinea rangului. Cele mai bune ore sunt rezervate echipei de juniori și celei de seniori. Echipa de juniori e atât de bună acum, încât aproape că e cel mai sus în ierarhia importanței.

Amat încă nu-i la juniori, are doar cincisprezece ani. Poate în sezonul următor. Dacă face tot ce trebuie. Într-o bună zi o s-o ducă pe maică-sa de acolo, e sigur de asta, într-o bună zi n-o să mai fie nevoit să facă, tot timpul, calcule în minte. E o diferență izbitoare între copiii care locuiesc în case unde banii se termină înainte de sfârșitul lunii și cei care nu. Și e important și la ce vârstă înțeleg asta.

Amat știe că nu prea are de ales, așa că planul lui e simplu: de la echipa de copii la cea de juniori, de la juniori la seniori și, de acolo, la profesioniști. La primul salariu, o să arunce cât colo căruciorul de curățenie al maică-sii și n-o s-o lase să se mai apropie de el vreodată. Să i se odihnească

degetele și să-și cruțe spatele chinuit. Lui nu-i trebuie nimic. Tot ce vrea e să se poată culca seara fără să fie nevoit să mai facă socoteli în gând.

Când băiatul își termină treburile, administratorul îl bate ușor pe umăr și îi întinde patinele. Băiatul și le pune, își leagă șireturile, își ia crosa și iese pe ringul pustiu. Asta-i înțelegerea: îl ajută pe administrator cu ridicatul chestiilor grele și cu porțile de acces înțepenite, cărora reumatismul lui nu le face față și, în schimb, Amat are patinoarul doar pentru el, preț de vreo oră, înainte să sosească patinatorii artistici. Cu condiția să șlefuiască gheața după ce termină antrenamentul. Pentru Amat, sunt cele mai bune șaizeci de minute din zi. În fiecare zi.

Își pune căștile în urechi, dă volumul la maximum și pornește. Cu toată viteza înainte. Traversează ringul și frânează brusc în mantinelă. Casca i se izbește de plexiglas. Apoi, cu toată viteza înapoi. De la capăt. Iar. Și iar. Și iar.

Fatima ridică fugar privirea din căruciorul de curățenie și ochii îi zăbovesc câteva momente asupra fiului alunecând pe gheață. Văzându-l pe administrator, gura ei formează mut cuvântul „mulțumesc“. Administratorul o salută scurt, ascunzându-și un zâmbet. Fatima își amintește cât de ciudat i s-a părut când antrenorii clubului i-au spus prima oară că Amat are un talent excepțional. Pe vremea aceea, înțelegea doar frânturi din limbă. Faptul că Amat știa să patineze, deși abia învățase să meargă, a fost un mister divin pentru ea. Au trecut atâția ani și încă nu s-a obișnuit cu frigul din Björnstad, dar a învățat să iubească orașul așa cum e. Dar nimic în viață nu i se va

părea vreodată mai nefiresc decât faptul că băiatul, pe care l-a adus pe lume într-un loc ce n-a văzut nicicând zăpadă, e făcut pentru un sport pe gheață.

Într-una dintre vilele mai mici din centrul orașului, directorul tehnic al clubului, Peter Andersson, iese din duș, cu ochii roșii și răsuflarea întretăiată. N-a dormit toată noaptea, iar dușul n-a reușit să-i calmeze emoțiile. A vomitat de două ori. O aude pe Mira în hol. Se duce să-i trezească pe copii. Știe exact ce-o să-i spună: „Sfinte Sisoie, Peter, ai patruzeci și ceva de ani! Dacă pentru un meci de juniori directorul tehnic are emoții mai mari decât jucătorii, poate ar fi bine să ia un tranchilizant și-o tărie, să-și vină în fire!” Familia Andersson locuiește aici de mai bine de un deceniu, de când s-au întors din Canada, dar Peter încă n-a reușit s-o facă pe nevastă-sa să priceapă ce înseamnă hocheiul în Björnstad. „Serios, nu crezi că v-agitați cam mult pentru niște bărbați în toată firea?” l-a întrebat Mira tot sezonul. „Juniorii au șaptesprezece ani! Aproape niște copii!”

La început, nu i-a răspuns. Apoi, într-o seară, i-a spus adevărul: „Știu că-i doar un joc, Mira. Știu. Dar suntem un oraș în mijlocul pădurii. N-avem turism, n-avem mină, n-avem industrie de înaltă tehnologie. Avem doar întuneric, frig și șomaj. Dacă putem face orașul ăsta să se entuziasmeze din nou, pentru orice, se cheamă c-am avut noroc. Știu că nu ești de pe-aici, iubito, nu-i orașul tău, dar uită-te în jur! Locurile de muncă se împuținează. Prefectura tot taie din fonduri. Suntem dârji; noi,ăștia din Björnstad, avem ursu-n noi, dar, de ceva vreme, încasăm

numai lovituri la rând. Orașul ăsta are nevoie să câștige ceva. Avem nevoie să simțim, măcar o dată, că suntem cei mai buni. Știu că-i doar un joc. Dar nu-i mereu doar atât. Nu mereu...”

Mira l-a sărutat atunci apăsând pe frunte, l-a îmbrățișat strâns și i-a șoptit: „Ești un idiot!” Așa e, clar, o știe și el prea bine.

Iese din baie, bate la ușa fiică-sii până când îi răspunde chitara. Fetei îi plac instrumentele muzicale, nu sportul. În unele zile asta îl întristează, dar, în multe altele, îi pare bine, de dragul ei.

Maya nu se mișcă din pat, cântă mai tare când aude ciocăniturile în ușă. Îi aude pe părinți pe hol. O mamă cu două diplome universitare, care poate să recite tot codul penal pe dinafară, dar care n-ar fi în stare să spună ce-i aia degajare interzisă sau ofsaid nici în fața unui complet de judecată. Un tată care, dimpotrivă, poate explica în detaliu orice strategie de joc în hochei, dar care nu poate urmări un serial cu mai mult de trei personaje fără să exclame, la fiecare cinci minute: „Și-acu’ ce fac? Țăla cine-i? Cum adică să tac? Stai c-am pierdut ce-au zis! Dă înapoi!”

Mayei îi vine și să râdă, și să ofteze când se gândește la ei. Când ai cincisprezece ani nu-ți dorești nimic mai mult decât să pleci de-acasă. Cum zice maică-sa când întunericul și frigul o scot din sărite cel mai rău: „În orașul ăsta nu poți să trăiești, Maya! Poți doar să supraviețuiești!”

Nici una, nici cealaltă nu înțeleg cât e de adevărat.